

Metsäntutkimuksen tulosten julkaiseminen ja saattaminen käyttöön

Metsiä on tutkittu Suomessa yliopistoissa ja Metsäntutkimuslaitoksessa runsaat sata vuotta, sitä aiemmin Metsähallituksessa ja Evon metsäopistossa. Metsänhoitotieteen oppiaineen perustamisen myötä Helsingin yliopistoon tuli tutkijoita, joiden työn tuloksia oli tarpeellista saattaa julkisiksi. Tuohonkin aikaan yliopistotutkijoiden tulokset julkaistiin tieteellisten seurojen julkaisuissa. Siksi metsänhoitotieteen oppituolin perustamisen yhteydessä perustettiin myös Suomen Metsätieteellinen Seura, ja sille julkaisusarja. Samoin Metsäntutkimuslaitoksen perustamisen ensimmäisiä tehtäviä oli luoda laitoksen tuottamille tutkimuksille oma julkaisusarja. Pitkäjänteisen työn tuloksena sekä seuran ja tutkimuslaitoksen yhteistyönä Suomessa julkaistaan nyt kansainvälisesti merkittävää metsätieteen julkaisusarjaa, *Silva Fennica* ja kotimaista Metsätieteen aikakauskirjaa. Molemmista julkaistaan alkuperäisiä tutkimusartikkeleita. Artikkelit ovat kaikille vapaasti käytettävissä ja löytyvät nyt koko toiminnan ajalta. Metsätieteen aikakauskirja on ainoa julkaisukanava alan suomenkielisille tutkimustuloksille, jotka on tehty yliopistoissa, tutkimuslaitoksissa ja ammattikorkeakouluissa.

Tutkimus on aina ollut ja on edelleen sidoksissa julkiseen rahoitukseen ja siten yhteiskunnan poliittisiin päätöksiin. Siten Metsäntutkimuslaitos erillisenä tutkimuslaitoksena lopetettiin valtiovallan päätöksellä ja toiminta siirrettiin vuoden 2015 alusta perustettuun Luonnonvarakeskukseen, johon liitettiin myös Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus sekä Riista- ja kalatalouden tutkimuskeskus. Maatalouden ja riista- ja kalatalouden aloilla ei ole metsäalaa verrattavaa perinnettä ja yhteistyötä tieteellisessä julkaisemisessa ja julkaisusarjoja. Suomalainen metsäntutkimus tunnetaan maailmalla ja on tieteenalana kansainvälisesti merkittävässä

asemassa. Maine perustuu alan tutkimustyöhön ja metsien käytön merkitykseen teollisina tuotteina ja vientitulojen tuojana.

Metsäalan kansallinen tärkeys on edellyttänyt, että tutkimustietoa julkaistaan myös suomenkielisinä vertaisarvioituina tieteellisinä artikkeleina. Siten tutkimuksella todennettu tieto on käytettävissä ja tarkistettavissa alkuperäisessä muodossa. Myös alan suomenkielinen käsitteistö tarjoaa välineen tiedon välittämiseen, millä on merkitystä tiedeyhteisössä ja tiedon välittämisessä muille toimijoille. Historiassamme on aikanaan kamppailtu oikeudesta tehdä väitöskirja suomeksi. Ensimmäisen suomenkielisen metsäväitöskirjan julkaisi Olli Heikinheimo kaskiviljelyksen vaikutuksesta metsiin sata vuotta sitten vuonna 1915. Nykyisin tieteellinen julkaiseminen on keskittynyt enimmäkseen englanninkielisiin kansainvälisiin sarjoihin. Kuitenkin on tutkimusaiheita, jotka eivät ole kiinnostavia kansainvälisen tiedeyhteisön näkökulmasta, mutta ovat merkityksellisiä kotimaassa, sen taloudelle ja yhteiskunnalle. Ne kannattaa julkaista suomenkielisinä, jotta tieto tavoittaa kiinnostuneet.

Luonnonvarakeskuksen tuoreen päätöksen mukaisesti yhteistyö Metsätieteellisen seuran kanssa tieteellisten sarjojen julkaisemisessa lopetetaan ja metsätieteelliset sarjat jätetään Metsätieteellisen seuran vastuulle vuoden siirtymäajalla. Luonnonvarakeskus on myös linjannut, ettei sen raporttisarjassa julkaista vertaisarvioituja tieteellisiä artikkeleita vaan toiminnassa keskitytään tuottamaan hankeraportteja ja tiedotusaineistoa.

Metsätieteellinen seura ei kuitenkaan taloudellisesti pysty ylläpitämään kahta tieteellistä sarjaa vaikka saakin julkaisuavustusta Suomen Tieteellisten Seurain Valtuuskunnalta Silva Fennican julkaisemiseen. Tilanne näyttää johtavan metsäalan yhteisen julkaisu toiminnan päättymiseen, kotimaisen tieteellisen julkaisusarjan ja sen myötä suomenkielisten tutkimusartikkelien loppumiseen.

Suomen strategiana pienennä kansakuntana on ollut pyrkiä aktiivisena toimijana vaikuttamaan kansainvälisissä järjestöissä, EU:ssa ja politiikkafoorumeissa. Sama menettely on kuulunut metsäalan ja metsäntutkimuksen toimintaan. Näitä metsäalan foorumeita ovat muun muassa IUFRO (International Union of Forest Research Organizations), FAO Forestry (Food and Agricultural Organization of the United Nations Forestry Department), Suomeen perustettu EFI (European Forest Institute), EU:n tutkimusohjelmat sekä SNS (Samnordisk Skogsforskning).

Silva Fennican toiminta-ajatus on perustunut kansainväliseen tieteelliseen julkaisemiseen ja sen kautta vaikuttaminen metsätieteen ja metsäalan kehittymiseen sekä tieteen avoimuuteen. Metsätieteen aikakauskirjalla on ollut sama tavoite kotimaisella tasolla. Näiden kahden sarjan pitkäaikaisena päätoimittajana tuon laajempaan keskusteluun Suomessa tehtävän tieteellisen julkaisemisen, sen merkityksen ja vaikuttavuuden tutkimukseen, talouteen ja yhteiskuntaan. Nykyisessä biotalouden megatrendissä ja organisaatioiden myllerryksessä ei ole viisasta tehdä lyhytnäköisiä ratkaisuja ja hävittää metsätieteen ja metsäalan julkaisukanavia. Laajemmalla yhteistyöllä pystymme olemaan vaikuttava toimija myös biotalouden alalla.

Eeva Korpilahti